

Din cateva sute de biserici din nordul Olteniei si sudul Transilvaniei, in urma unor cercetari facute de Fundatia Dala si de alti arhitecti pasionati, au fost selectate 60 biserici care au riscul de disparitie cel mai mare. Toate sunt monumente istorice clasate. Toate sunt aproape necunoscute. Ele adapostesc elemente semnificative de arhitectura si pictura de secol 17-19 si sunt raspandite pe o arie larga in regiunea Gorj, Valcea, Hunedoara si Sibiu.

Proiectul, initiat de Ordinul Arhitectilor, Fundatia Dala si Fundatia Pro Patrimonio in 2009, isi propune sa contribuie la salvarea acestor biserici care sunt in prezent amenintate de disparitie prin prabusire.

Bisericile din lemn sunt de dimensiuni mici si, impreuna cu cimitirul in care se afla, formeaza de cele mai multe ori un ansamblu peisagistic foarte reprezentativ pentru comunitate, dar si valoros din punct de vedere cultural. Deseori ele sunt pictate in interior, cateodata si in exterior, iar scenele religioase cuprind informatii despre viata locala, uneltele folosite, costumele de epoca sau ierarhii sociale. Bisericile dispar din motive multiple: slujbele de inmormantare deseori se fac in exterior si nu mai folosesc spatiul bisericii. De asemenea, materialul din care sunt facute bisericutele – lemnul – devine perisabil atunci cand e neingrijit si se naruie incepand cu acoperisul din sita sau sindrila.

Aparent disparitia unei biserici e un fapt neinsemnat, insa o privire de ansamblu pe suprafete intinse din mediul rural modifica impresia: de fapt disparitia se produce de fiecare data cu pierderea unor informatii asupra memoriei si culturii romanesti. In ritmul actual, peste 10 ani aceste biserici vor fi disparut cu totul.

Ce putem face?

Exista trei operatii de interventie urgenta, de tip SMURD, care pot salva bisericile de lemn:

- protectie la acoperisuri si sprijiniri,
- indepartarea apelor de ploaie de la talpa fundatiei si, eventual,
- consolidarea picturii desprinse de pe perete.

Aceste operatii de urgenta nu sunt costisitoare – intre 3.000 - 6.000 EUR pentru o biserică - dar necesita viteza de reactie, organizare si solidaritate intre comunitate si arhitecti, pictori, restauratori si constructori.

Dupa ce biserică a fost asigurata impotriva colapsului, urmeaza faza de studii, in care se fac masuratorile, expertiza, bugetul de cheltuieli si proiectul de restaurare, dupa care se poate trece la consolidarea si restaurarea bisericii.

Pentru a reusi sa consolidam si sa restauram bisericile de lemn trebuie mai intai sa le salvam de la disparitie.

Initiem acum o actiune de strangere de fonduri pentru interventia de urgenta prin realizarea unei serii de concerte de muzica de camera sustinute de muzicienii bursieri ai SoNoRo.

Actiunea, daca va fi sprijinita, se va inscrie in eforturile comune pentru salvarea patrimoniului national. Fiecare donatie a Dv., oricat de mica, contribuie direct la scaparea din primejdie a unei biserici de lemn.

Arh. Serban Sturdza